

בכל חודש מתגלה צרוף שונה של שם הוי-ה ב"ה. צרוף שם השם של חודש חשון יוצא מהפסוק "וַיִּדְבֹשׁ הַיּוֹם הַזֶּה ה'" (דברים כ"ו) - ר"ת ו.ק.י. זהו הרמז הראשון לעבודה שלנו החודש. ארץ ישראל ידועה כ'ארץ זבת חלב ודבש'. ארץ מלשון ארציות ומלשון רצון. האדם יכול לחיות בארץ הקדושה הזאת ולעלות הכי גבוה, אבל הוא יכול גם ליפול הכי נמוך לארציות שלו עצמו, לרצונות הנמוכים שלו. אם אדם מצליח לקדש את הרצונות שלו ומצליח להעלות את כל המציאות שלו, אזי הארציות נעשית לו 'ארץ זבת חלב ודבש'. זבה זה לשון מר, והמר הופך להיות מתוק. גם בדבש וגם בחלב יש רמז על היפוך של דין לחסד.

ישנה הלכה בחוקי כשרות, כל היוצא מהטמא טמא, כל היוצא מהטהור טהור. כל זה נכון עד שזה מגיע לדבש. הדבורה הינה טמאה והדבש שיוצא ממנה טהור. רמז נוסף לכך שישנה מציאות שבה הדינים מתמתקים. זוהי המציאות הרוחנית של ספירת הבינה הנקראת שער ה-נ' (נדבר עליה עוד בהמשך). הדוגמא הארצית לתהליך מיתוק הדינים זה תהליך ההנקה. הדם של האם שמסמל דין, הופך לחלב שמסמל חסד. האם לוקחת את הדין והופכת אותו לחסד, את האדום ללבן. האמא הארצית מרמזת על ספירת בינה שנקראת אמא עילאה.

אומרים ספרי הסוד כי חשון מחזיק בתוכו פוטנציאל עצום, פוטנציאל של אור עצום וכנגדו חושך עצום. זה כנגד זה ברא אותם אלוקים. מצד אחד יכול להתגלות בחודש הזה אור גדול ומצד שני יכול להיות בו חושך גמור ח"ו. החודש הזה העבודה שלנו סובבת על היפוך הדין (של המבול) לחסד (של גשמי ברכה). חשון נקרא גם מרחשון ואחת הסיבות היא משום שאין בו שום חג ומשום שבו התחולל המבול. תפקידנו להפך את מרחשון לרם-חשון. מה שמרוה הכי הרבה על הפוטנציאל החיובי של החודש זאת ההבטחה שבחודש הזה יבנה בית המקדש השלישי.

האות נ'

כתוב בספר היצירה שחודש חשון נברא באות נ', וגם חוש הריח, מזל עקרב ושבת מנשה. האות נ' מרמזת על שער ה-נ', שער ה-50, ספירת הבינה, 50 שערי בינה. ספירת הבינה זהו האור שמאיר מעל העולם הזה. שבע הספירות התחתונות הן העולם הזה והספירה השמינית היא ספירת הבינה.

גם לטובה וגם לרעה, משער ה-נ' כמעט ואין מצב של חזרה. מי שמגיע לשער ה-נ' כבר אינו נמצא בעולם הזה, אם לטובה, בקדושה (כמו משה רבנו שנקבר בהר נבו = נ' בו). אם בטומאה, בני ישראל שהגיעו ל-49 שערי טומאה במצרים, והקב"ה חייב היה להוציא אותם משם מהר, לפני שהם נופלים לשער ה-נ' ואז לא ניתן יהיה להוציאם משם.

נשמה זה אותיות נ' שמה. הנשמה מורה על קשר לשער ה-נ'. אם אדם חש את בחינת הנשמה שבו, בחינת ה-נ' שבתוכו זה נותן לו כח לעבודה. לכן חשוב מאוד להתבונן (מלשון בינה - ספירת בינה), כי בהתבוננות פנימה אנו מחפשים את הנקודה של חלק אלוך ממעל. אדם יכול להרגיש שהוא לא נגמר פה בעולם הזה, הגוף הזה, עם התכונות האלו. אלא שיש בו בחינה נעלה יותר, גבוהה יותר. יש בו פוטנציאל עצום, חלק אלוך ממעל שיכול להאיר מקצה העולם עד קצה העולם, נשמה אלוקית. אם מצליחים להרגיש את זה שה-נ' שמה (הנשמה), אזי מקבלים את היכולת והכח לפעול במציאות בדרך אחרת לגמרי.

הקשר עם הנשמה הוא זה שמעורר את האדם לפעול, התחושה שיש משהו יותר גדול, יותר טוב, יותר מאיר זה מה שנותן את הרצון להשתנות. אומרים "דע מאין באת ולאן אתה הולך" (פרקי אבות). למה זה חשוב? דע מאין באת - באת מהאין, מהמציאות של ה-נ', של הנשמה, ולשם אתה גם הולך וזה חשוב שתדע, כדי שתדע מהו היעד הכי גבוה ושלא תסתפק בפחות!

אחת הדרכים להתחבר אל ה-נ' זה בעזרת חוש הריח. לכן כשהנשמה היתרה מסתלקת במוצאי שבת, אחד הדברים שאנו עושים זה להריח מיני בשמים בהבדלה.

חוש הריח בנפש

החוש של המשיח. משיח הינו שלמות של ההארה, של כל האורות, משיח אותיות חמש וגם שמח. לאדם חמשה חלקים של הנשמה: נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה. מציאות של משיח היא מצב שכל המציאות כולה תתמלא בכל האורות כולם, מציאות של שמחה. משיח זה בגימטריה נחש, הנחש הוא תחילת החושך והמשיח סופו. אומרים גם שמשיח יריח אותנו וידע מי אנחנו ומה מידת יראת השם שבנו, יכיר כל אדם על פי ריחו.

בזוהר הקדוש מסופר על שני תנאים שהלכו לבקר תנא אחד. התנא לא היה בבית, את הדלת פתח להם הבן שלו (ילד בן 9). הילד סרב לומר להם שלום. כמובן שאמא שלו אמרה לו, תגיד שלום, זה לא יפה. אמר לה הילד, אני מריח בבגדים שלהם שהם לא אמרו קריאת שמע בזמנה הבוקר. התנאים הודו כי הם לא אמרו קריאת שמע מכיוון שהם היו עסוקים במצוה אחרת. הילד הריח שהיה חסר להם איזה ריח ניחוח מיוחד. בכלל מסופר כי בתקופתו של רבי שמעון בר יוחאי ילדים היו ברמה גבוהה מאוד.

חוש הריח הוא החוש היחידי שלא נפגם בחטא של אדם וחיה. זהו החוש היחידי שלא השתתף בחטא - היא נגעה בעץ, טעמה וכו', אבל לא הריחה. לפני החטא החושים היו טהורים ונכון להיות בכל החושים שלנו יש פגם. האדם צריך להיאבק בשקריות של החושים שמושכים אותנו בדרך כלל החוצה ולמצוא את התחושה של מי שהוא באמת בפנים, מקור השפע של האדם הוא בפנים בנשמה.

יסוד המים

עכשיו מתחיל החורף, גשמים יתחילו, כאמור, חשון הוא זמן המבול. בתפילה אנחנו מתחילים לברך "משיב הרוח ומוריד הגשם". ברכה המרמזת על תהליך של "משיב הרוחניות ומוריד הגשמיים", מרמז על המשכת אור הנשמה חזרה לעולם. מים גם מלמדים עד כמה חשובה המידה של כל דבר, מים במידה נכונה יכולים להחיות ובמידה שאינה נכונה, יכולים להטביע.

עכשיו מתחיל תהליך של התכנסות, מתחילה עבודה פנימית. עיקר העבודה נעשית דווקא במקום ובזמן החשוך. עיקר העבודה שלנו הוא בלילה. עיקר לימוד התורה הוא בלילה והלילות מתחילים להתארך עכשיו, לימוד התורה הוא קריטי לעבודתנו הרוחנית.

לימוד הפנימיות

ספר הזוהר הקדוש נקרא תיבת נח. רבי שמעון בר יוחאי בעצמו קרא לספר הזוהר תיבת נח. הוא אמר שבדור שלנו מבול גשמי לא יחזור אבל אנחנו נמצאים בתוך מבול רוחני. תנא אחר אמר שהוא מרחם על מי שיהיה בדור שלנו. אולם כנגד גודל החושך כך גודל האור. הבעל שם טוב הקדוש אמר שמי שיהיה בדור שלנו בעל אמונה פשוטה שישנו בורא ומנהיג לכל המציאות, זו אותה בחינה של צדיק בדור שלו. בדור שלנו נפתחו כל מעיינות החכמה, הדברים שהיו סתומים, שאף אחד לא יכול היה לגעת בהם - ספר הזוהר, כתבי האר"י ז"ל, הפרוש של בעל הסולם - הינם נגישים ופתוחים לכולם, כי זאת התיבת נח שלנו.

אומרים שמי שלומד ספר הזוהר ניצל מחבלי משיח, נוסף לכך מי שלומד את פנימיות סודות הבריאה מתעורר עקב כך לפנימיות של עצמו, מעורר את הקשר עם ה-נ' שלו. אדם יכול לראות את המציאות כדבר רדוד מאוד, אולם כשהוא מתחיל ללמוד ומתחיל לגלות ולהבין כי יש עמקות כל כך גדולה בכל

דבר, עמקות אין סופית בכל פרט, בכל אות, בכל מילה, רק אז אדם לומד לדעת מי הוא באמת - "דע מאין באת" ויכול לחולל שינוי אמיתי בו ובסביבתו.

חודש חשוון

שמו המלא של החודש- מרחשון, "מר"- על שם שאין בו מועדים כלל וזאת לאחר חודש תשרי.

צורף הוויה שמאיר בחודש - ו.ק.ק.י.

פסוק – "ודבש היום הזה יי"

אות – נ'

מזל - עקרב

יסוד – מים

חוש – ריח. החוש הכי גבוה בגבול שבין הגשמי לרוחני.

שבט – מנשה ואפרים. (שני שבטים שנוספו כנכדים ליעקב, והם ילדיו של יוסף. יוסף עצמו לא נכלל במניין השבטים).

חודש חשוון הוא החודש השמיני למניין החודשים בתורה והוא מסמן את התחלת החורף. החורף הוא זמן של התכנסות, כניסה לבית ולמקדש הפנימי. למרות "מרירותו" של חודש חשוון, בכל זאת יש בו מאורע אחד גדול: השלמת בנייתו של בית המקדש הראשון. למרות זאת בית המקדש נחנך 11

חודשים אחר כך, בחודש תשרי, ובמדרש כתוב שבגלל זה חודש חשון נעלב. הבורא "פיצה" את חודש חשון כשהבטיח שבית המקדש השלישי יבנה בחשון, וזאת לאחר שהבורא יבנה אותו והוא ירד בשלמותו משמיים ויישאר לנצח.

מכאן אנו למדים כי בחודש חשון יש לכל אחד הזדמנות לבנות משכן פנימי נצחי בתוכו.

השבוע אנו קוראים את פרשת "נח" ובחודש חשון גם התחיל המבול. דור המבול היו אנשים מאוד רוחניים. היה בהם פוטנציאל רוחני עצום, הנהגה של ספירת ה"כתר" המכונה "אריך אנפין". אנשים אלו חיו חיים ארוכים יותר ומכאן שהיו להם אורות גדולים, ולכן גם הם נדרשו לתיקון גדול. דור זה נפל לדרגה נמוכה – הנקראת "זעיר אנפין". הם רצו לעקוף את הבורא. התיקון לכך היה בגזירת הבורא לקצר את משך חיי האדם, ומאידך להגדיל את עבודת התיקון שעליו לעשות בחייו. הנהגה דומה לזו שהייתה בדור המבול, הנהגה של "אריך אנפין" מספירת הכתר, תחזור רק לעתיד לבוא.

תיקון זה שגזר הבורא על אנשי דור המבול נרמז בחודש חשון שבו הימים הולכים ומתקצרים. הזמן עף וטס, והיום ושעות אור הולכות ומצטמצמות. מכאן שבחודש זה גם אנו יורדים לרמה הנמוכה ביותר, לצמצום, כשהדבר הכי יקר זה הזמן, כי הזמן הוא גם המפתח לתיקון. לא לחינם אומרים היום בסלנג "חבל על הזמן". כל המציאות שלנו היא של ימים קצרים. בחינה זו של צמצום והרחבה, התקצרות ואריכות, נרמזת גם בשמה של הרפואה ביהדות הנקראת "ארוכה" מלשון ארוך. בדומה לכך מצינו בביטוי אריכות ימים כביטוי המבטא שפע.

הבדל נוסף בין הימים שלפני המבול לימים שבאו לאחר מכן הוא הגילוי. לפני המבול היו ימים של השגחה גלויה עם ניסים גדולים. אנשים ידעו את הבורא ולמרות זאת מרדו בו. דבר זה נרמז באות נ' שבמילה חשון. נ' מלשון "נפילה".

האות נ' מרמזת גם על שער ה-50. יש 50 שערים בקדושה, ומולם 50 שערים בטומאה. שער ה-נ' זה מקום ממנו לא נסוגים ומגיעים למשהו נצחי. בקדושה מדובר בשערי בינה וחרות שמהם לא נופלים יותר. בטומאה, לעומת זאת, מדובר בנפילה לקליפות הכי עמוקות וקשות.

אנשי דור המבול היו אנשים בדרגה גבוהה שהזיקו לעצמם. כמה שהיו גדולים היה להם גם יצר חזק וגדול.

לאחר המבול אמנם "הדור הלך ופחת", אולם מאידך גם הניסיונות פחתו ויצר הרע נחלש. יצר הרע של אנשים בימינו מתרכז בעיקר סביב כסף, תאוה וכבוד. לפני המבול היה יצר הרע חזק מאוד לעבודה זרה, לבעל פעור, ולדברים הכי נוראיים ומגעילים. התיקון תמיד קשור לדרגת הדור, ולכן היה חורבן של כל הבריאה כולה במבול. ככל שהדור גבוה יותר כך החורבן יותר גדול.

חודש חשון נקרא גם חודש "בול", כשגשם שוטף נקרא בול. דבר זה נרמז אף הוא במילה "מבול".
האות מ' (בגימטריה 40) מרמזת על ארבעים יום של המבול.

המבול שעיקרו היה בחודש חשון החרیب עולם שלם, וזו סיבה נוספת לשמו המלא של החודש:
מרחשון.

מכאן שבחודש זה קיימים שני הפכים, שתי מהויות, האחת של חורבן גדול והאחרת של בניין עד,
בניין שימשך לנצח נצחים. דבר זה מלמד אותנו להתבוננות בכך שבמקום שבו יש את השבירה הכי
קשה ונוראית, שם גם קיים פוטנציאל הבניה, ההתפתחות והצמיחה הגדולים ביותר. דבר זה מלמד
גם על הפוטנציאל הנשמת-רוחני של האדם. אדם עם פוטנציאל נשמת גדול, אם ילך בדרך נמוכה
ובהמית, גם הנפילה שלו תהיה קשה יותר משל אדם עם פוטנציאל רוחני נמוך יותר.

בחודש חשון ישנו פוטנציאל אדיר לבניה, אולם אם לא מנצלים אותו נכון עלול להיווצר חורבן גדול.
דבר זה ניתצן לראות גם במציאות שלנו כיום שבה מצד אחד אנו רואים צלילה וירידה לעומקים
נוראיים. מצד שני ישנה גם התעוררות גדולה מאוד. דבר זה רומז ששני המשיחים כבר נמצאים כאן
(כך לפי הרב שיינברגר): משיח בן יוסף שעניינו הוא דין עם הרבה יסורים, ומשיח בן דוד
שעניינו הוא החסד והתעוררות גדולה. מדובר בשתי מהויות מנוגדות שהכתוב השלישי יבוא ויכריע
ביניהם – והוא משה רבנו שעליו נאמר "והיו לאחדים בידיך", כלומר הוא יאחד את כל המשיחים.
משה רבנו זה גילוי רזים דאורייתא, כלומר תורת הסוד שתלך ותתפשט ותתגלה בדור אחרון. מכאן
שהמפלט של הדור שלנו מהמבול (מבול רוחני של טומאה) היא התיבה הרוחנית של לימוד תורת
הסוד (ספר הזוהר), וזוהי תיבת נוח של הדור האחרון. אמר רבי שמעון בר יוחאי: "מי שידבק בספר
הזוהר יצא מהקליפות, ינצל מחבלי משיח, מיסורים". התיבה עושה את הברור שלה.

הרבה מהגזרות שניחתו על עמנו לאורך ההיסטוריה היו בחודש הזה, וזהו חודש מועד לפורענות.
כתוב שאחרי המבול כל שנה היו אנשים מרגישים מעין "רשימו" (רושם) של המבול בחודש חשון, עד
ששלמה המלך בנה את בית המקדש בחודש חשון והייתה מנוחה לעולם, כלומר הפסיקה ההרגשה
שמבול מתקרב.

אנשים של מזל עקרב גם הם דואליים: או עליה גדולה ובניין חזק או עקירת בית ויסודות, עם חורבן
עצמי גדול. זה עקרב – עיקר בית או עוקר בית, שני קצוות קיצוניים.

חודש חשון מסמל את חוש הריח. הריח הוא החוש הכי עליון והוא מבטא את הנשמה, כשיש כוונות
מיוחדות לריח. הריח עולה ישר למעלה, ולכן מדובר בחוש השייך לרוח. דבר זה מצינו בשבת שבה
יש עניין להריח ריח טוב, בייחוד ענפי הדס, וכן להריח הדסים במוצאי שבת בכדי להקל על יציאת
הנשמה היתירה שהייתה בנו במהלך השבת. בחטא האדם הראשון הריח לא השתתף. כל החושים,
לעומת זאת, נפגמו. חווה ראתה את הפרי, שמעה בקול הנחש, מיששה את הפרי והיא אדם טעמו
ממנו. מאידך לא כתוב שהיא או אדם הריחו אותו. כמו כן מצינו שריח רע פוגם בנשמה. אסור לברך
ולהתפלל במקום של ריח רע. שכינה לא תרד במקום שיש בו ריח רע. חוש הריח שייך גם למשיח.

כתוב כי החוש העיקרי שלו יהיה הריח: "בהריחו ביראת השם". על ידי חוש הריח הוא ידע לומר מה בדיוק מצבו הרוחני של כל אדם, מה קורה איתו ומהי יראת השמים שלו.

חודש חשוון הוא כנגד יסוד המים. המים מסמלים הסתרה כמו במבול. כאמור התיקון הוא בתיבה (לימוד הסוד) המצילה מן מהמים (המבול של הטומאה). גם מזלו של החודש, מזל עקרב, הוא כנגד יסוד המים.

אותיות חשון נמצאות גם במילה "חשבון", לרמז על חשבון נפש בתחילתה של שנה. אדם לא נבחן בחודש תשרי שהוא זמן של אורות גדולים, אלא בשגרה שבנויה מהסתרה ומימים של חול.

סיכום חודש חשון:

התכנסות פנימה. התבוננות.

חשבון נפש.

חזרה לשגרה – עבודה בתוך החול. לקבע את העבודה (התמדה).

מצד אחד – דין. מצד שני אפשרות לעליה גודלה, בניית בית מקדש פרטי – ובעזרת השם – כללי.